

## Neuróza

- je dlouhodobějšího charakteru
- pro dítě je velký zásah odloučení od rodiny, jsou citlivé na změny
- z rozrušení může mít dítě i zvýšenou teplotu
- příznakem může být i snížená nálada, ale zpravidla nejde o depresi, tyto stavy se dají odklonit
- neurotická porucha zasahuje významně do kvality života
- obsedantně kompulzivní porucha – film Lepší už to nebude
- úzkosti
  - strach ze smrti – vidí na zvířatech, může to být příčina strachu z usínání (ztráta vědomí a moci nad sebou) – důležité je upřímně reagovat na otázky dětí, neodsouvat toto téma, nebagatelizovat
  - separační úzkost – pomáhají rituály, pravidla, pevná struktura, jistota
  - úzkost z nestrukturovaného času – jsou děti, které si neumí samy volně hrát, potřebují úkoly
  - neorientace v čase – dávat dítěti pevné mezníky – maminka přijde po obědě
  - fobie dobrovází mnohdy zvracení, omdlávání apod. - začínají jako malé problémy, ale narůstají – spouštěčem může být i konkrétní situace (zaseknutý výtah) – má jasný spouštěč, např. pavouka
  - panická porucha – bez výraznějšího podnětu, nevíme, kdy přijde
  - NEBAGATELIZOVAT ŽÁDNÝ PROBLÉM DÍTĚTE, NEODMÍTAT VIDĚT TÍHU DÍTĚTE
- obsese – např. pokud nemá dítě něco pod kontrolou, může se nutkavě snažit mít pod kontrolou něco jiného
- reakce na stres
  - posttraumatická stresová porucha – flashback – situace, která mě vystresovala, se mi pořád vrátí – narušení osobní integrity, ohrožení života – znásilnění, přepadení, válka – sympatikus (uteč!) a kortizol (uvolňují síly, abychom to zvládli) – reakcí může být totoální apatie nebo naopak velkou podrážděností, nervozitou, vztekem – u dětí může být stresor i slabší a má stejné následky
- dissociativní poruchy – u dětí téměř ne, široká nesourodá skupina, něco se odděluje, je narušená integrace osobnosti – např. rozpojení psychiky a těla nebo vytěsnění něčeho z paměti (válka) či emocí, porucha identity – záleží na vnitřní odolnosti
- somatomorfní poruchy – charakteristické spíše pro vyšší věk, v dětství výjimečně – u dětí se na tělesné úrovni projevují neurézy zvracením, nechutenstvím, průjmy,...

## dítě s chronickým onemocněním

- rizikem může být pocit viny dítěte za nemoc
- pokud se reakce projeví hned, dítě si následek spojí a je pro něj snazší například držet dietu
- zátěž je v rovině fyzické, ale i psychické
- celiakie, alergie na pyly, atopické potíže, astma, cukrovka
- onemocnění zasahuje nejen dítě, ale i rodinu a třídu ve školce
- pokud rodič není s nemocí dítěte smířený, ale hraje to na dítě, je pak dítě zmatené a je to ještě horší – dítě se nenechá oklamat, je empatické a vycítí pocity rodiče, i když se je rodič snaží zastříť

## poruchy řeči

- koktavost (napětí - psychologická), patlavost (fyziologická), echolálie (opakování konců vět nebo celé řeči)
- je to „nakažlivé“ - pokud jedno dítě mluví špatně, „chytají“ se toho i ostatní

## poruchy autistického spektra

- film Sněhový dort
- Aspergerův syndrom – vysoce funkční autismus – člověk je schopen fungovat, postarat se o sebe, pouze nerozumí vztahům
- autista se může projevodovat jako schizofrenik nebo obráceně

#### porucha pozornosti

- těkavá, selektivní,...
- schopnost pozornosti se v průběhu věku vyvíjí
- vede k vyčerpání, podrážděnosti, přetížení
- děti se projevují roztržitě, roztěkaně, mají problém zapojit se do společné činnosti a vydržet v ní
- může vést i k apatii – ADD – porucha s hypoaktivitou
- oddělovat činnosti
- dítě působí jako nevychované, ale nedělá to schválně, pokud na ně vytvoříme tlak, jen všechno zhoršujeme
- potřebuje jasná pravidla a zaběhaný řád
- porucha s hyperaktivitou
  - pokud vznikla z poruchy pozornosti, musíme naučit děti relaxovat
  - důležité je dodržovat mentální hygienu
  - sociální potíže - nenálepkovat!, děti jsou často neoblíbené, strhává pozornost ostatních, odsuzování rodičů (i když je to vrozené)
  - lze tlumit léky

#### syndrom vyhoření – burn out

- nemoc způsobená stresem
- první stupeň je předstupněm – je to nadšení – člověk žije pouze pro danou věc a pak se přepálí
- školka, azylový dům, krizové centrum – chybí zpětná vazba
- postupně to začíná vyčerpávat a dospěje se díky únavě do stagnace
- pak začne být patrné vyhýbání klientům, ale i kolegům, příp. bude vyvolávat konflikty – chronická podrážděnost – ale pořád pracuje, na výkonu to není příliš patrné
- pak nastupuje vlastní syndrom vyhoření – setrvalé bolesti hlavy, fyzické obtíže se zažíváním nebo bušením srdce, ani po odpočinku není tělo odpočinuté
- je narušená i kvalita spánku
- organismus nedokáže odklánět, vnímá všechno
- averze – po čase může mít vztek na klienty (např. týrané ženy nebo rodiče dětí)
- prevence
  - záliby, oddělený soukromý život od práce
  - přechodový rituál
  - mít v životě něco, kde vidím výsledky své práce a to mě nabíjí
  - neklást si laťku příliš vysoko
  - vhodná je relaxace nebo aktivní odpočinek sportem – vyčistit si hlavu a vyplavit stresové hormony
  - rozdýchat, zpívat